

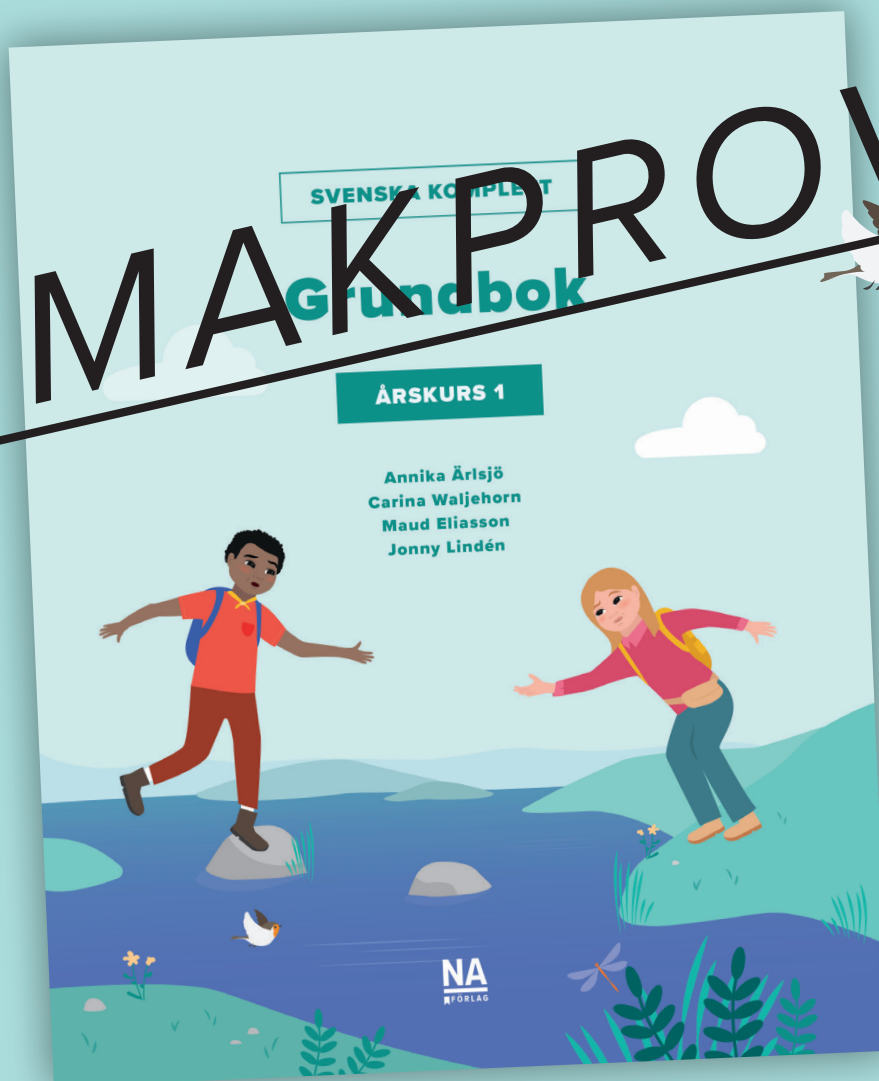
SVENSKA KOMPLETT

Grundbok

ÅRSKURS 1

LÄRARHANDLEDNING

SMAKPROV

NA
FÖRLAG

Innehållsförteckning

- 1 Orolig väntan
- 2 Slut på sommarlovet
- 3 Ny i klassen
- 4 I svampskogen
- 5 Svampar
- 6 Vinna eller förlora
- 7 En rolig lek
- 8 I simhallen
- 9 Noas natt
- 10 I skogen
- 11 Samirs dag
- 12 Nyheter
- 13 En rolig lektion
- 14 Problemet
- 15 Förlåt
- 16 Motig start på dagen
- 17 Utflykten
- 18 Tutti Frutti
- 19 Bästa vänner?
- 20 Hela familjen läser
- 21 Hjärtat fullt
- 22 Kamrater som kan tiokamrater
- 23 Klassråd
- 24 Festligheter
- 25 Den förlorade bokstaven
- 26 En fabel

Gemensamma huvudrubriker för samtliga kapitel:

Inledning

1. Förberedelser
2. Läsning och arbete med texten
3. Bokstavsarbete och språklära
4. Efterarbete och diskussion

Inledande arbete i Grundbok 1

Låt eleverna arbeta med den första uppgiften *Den här boken tillhör* som finns innan innehållsförteckningen.

Uppgiften kan sedan användas för att låta eleverna presentera sig för varandra.

Titta tillsammans på innehållsförteckningen.

Fråga eleverna:

- Om de vet vad en innehållsförteckning är.
- Om de sett en innehållsförteckning någon annanstans.
- Om de vet varför det finns en innehållsförteckning.

Låt dem gärna prova att slå i boken.

Exempelvis:

- Var i boken får du jobba med bokstaven som är först i ditt namn?
- Vilka bokstäver får du jobba med sist i boken?
- Vilken bokstav längtar du mest efter att få jobba med?

Kapitel 1:

Orolig väntan

INLEDNING

I det första kapitlet introduceras O. Eleverna får möta texten *Orolig väntan*, där Molly sitter vid middagsbordet och är ovanligt tyst. Texten öppnar för samtal om känslor, funderingar och kroppsspråk.

1. FÖRBEREDELSE

Ord och förklaringar

Gå gärna igenom orden tillsammans för att hjälpa eleverna att förstå texten bättre.

orolig – när man känner sig nervös eller lite rädd för vad som ska hända

pirrig – en känsla i magen när man väntar på något spännande eller nytt

tvekade – när man inte vet om man vågar eller ska göra något

fundera – att tänka på något och försöka komma på ett svar

suckade – när man andas ut för att man är trött, otålig eller orolig

lättad – när oron försvinner och det känns skönt igen

trygg – när man känner sig lugn och säker

överraskad – när något händer som man inte väntade sig

Aktivera förkunskaper

Börja med att prata om vad det betyder att vänta på något.

- Vad brukar ni vänta på?
- Vad händer medan man väntar?
- Går tiden fort eller långsamt när man väntar på något?

Låt eleverna komma med exempel.

Skriv några av deras idéer på tavlan och resonera tillsammans om olika typer av väntan, till exempel att *vänta på sin tur, på mat, på en kompis eller på ett besked*.

2. LÄSNING OCH ARBETE MED TEXTEN

Högläsning

Läs texten *Orolig väntan* högt. Stanna upp vid viktiga händelser så eleverna får tid att reflektera. Om du vill kan du läsa stycket två gånger. Första gången utan stopp och andra gången med stopp för reflektion.

Stanna upp vid:

- När Molly sitter vid middagsbordet och väntar
- När Samir knackar på dörren
- När Samir får sms från sin mamma

EPA

Låt eleverna först tänka tyst på frågan: *Hur känns det att vänta på något som man inte vet hur det ska bli?*

- Efter en kort stund får de prata med en axelkompis och jämföra sina tankar.
- Avsluta med att några par delar sina reflektioner i helklass.

Samtalsfrågor

Variera mellan frågor på raderna, mellan raderna och bortom raderna. Lägg gärna till frågor som passar gruppen.

- Vad gör Molly när hon väntar på Samir?
- Vem kommer och knackar på dörren?
- Vad står det i sms:et?
- Hur tror du Molly känner sig när hon väntar?
- Hur märks det att hon blir lättad när Samir kommer?
- Har du känt dig orolig inför något nytt?
- Vad kan man göra om en kompis verkar orolig?

Elevfrågor till texten (sidan 9)

Fortsätt med frågorna på sidan 9. Utveckla gärna elevernas svar genom att be dem förklara hur de tänker.

Ord och begrepp (sidan 9)

När eleverna dragit streck till varje ord kan de läsa orden för varandra i par.

Låt eleverna säga meningar med orden och skriv upp några exempel på tavlan.

3. BOKSTAVSARBETE OCH SPRÅKLÄRA

Sidan 10

Visa på tavlan hur bokstaven O formas.

Fråga eleverna vad de tycker att bokstaven ser ut som.

Ljuda bokstaven medan ni skriver den i luften.

De skriver sedan i sin bok eller på linjerade kopieringsblad (s. 123–126).

Bokstavs jakt

Berätta att eleverna nu arbetar med bokstaven O.

Lyssna tillsammans i ord som ost, orm, sol, stol och moln.

Låt eleverna komma på egna O-ord och lägga dem i bokstavslådan.

Låt dem leta efter saker med O i klassrummet eller i sina böcker. Skriv eller rita orden på kort till bokstavslådan.

Sidan 11

Låt eleverna arbeta med *Måla alla områden med O*. Låt dem gärna berätta vilka andra ljud de känner igen på bilden.

I Övningen *Dra streck från O till bilder där du hör O*, uppmuntra eleverna att ljuda när de hittar ord med O samtidigt som de drar ett streck.

Sidan 12

Låt eleverna arbeta med övningen *Var hör du O?*

Låt eleverna gärna jämföra sina svar i par.

Låt eleverna arbeta med *Var i ordet hör du O?* Ta sedan ett ord i taget och be dem resa sig när de hör O *inuti* orden.

Sidan 13

När eleverna arbetat med *Skriv av meningarna*, låt dem gärna läsa meningarna för varandra i par.

4. EFTERARBETE OCH DISKUSSION

Repetition (sidan 14)

Låt eleverna arbeta självständigt med uppgifterna. Låt dem sedan jämföra sina svar i par.

Gå gärna tillbaka till Ord och förklaringar. Låt eleverna turas om att förklara orden tillsammans i klassen.

Kreativ uppgift

Säkerställ att eleverna vet vad en serie är innan de arbetar med Rita, skriva och berätta (sidan 15)

Extra: Låt eleverna rita av sitt eget ansikte som uttrycker en känsla som de skulle känna om de var Molly. Låt eleverna presentera sitt porträtt och berätta om det.

Reflektion

Avsluta med ett samtal om känslor och förväntningar.

- Hur kan man känna sig innan något nytt börjar?
- Hur märker du om någon är orolig?
- Vad kan du göra för att hjälpa en kompis som är nervös?

Skriv elevernas tankar på tavlan och prata om att många känner likadant inför nya saker.

Bokstavslådan

Öppna bokstavslådan tillsammans och läs orden högt.

Prata om var i orden bokstaven hörs, i början, inuti eller slutet.

Gör en gemensam **bokstavsaffisch** som visar veckans ord och sätt på väggen.

Kapitel 2:

Slut på sommarlovet

INLEDNING

I det andra kapitlet introducerar S. Eleverna möter texten *Slut på sommarlovet*, där Lea berättar för sin mamma om sin första dag i skolan. Texten öppnar för samtal om känslor efter en stor dag och om tryggheten i nya rutiner.

1. FÖRBEREDELSE

Ord och förklaringar

Gå gärna igenom orden tillsammans för att hjälpa eleverna att förstå texten bättre.

silar – ljuset kommer in genom en liten springa (öppning)

skugga – mörk form som bildas när ljuset stoppas

bänk – bordet man sitter vid i klassrummet men det kan också vara en bänk som man sitter på

namnskylt – ett litet papper där ett namn står

smyger – går tyst så ingen ska höra

Aktivera förkunskaper

Börja med ett gemensamt samtal om första skoldagen.

- Hur kändes din första dag i skolan?
- Vad var roligast eller mest spännande?
- Hur känns det när man berättar för någon om sin dag?

Låt eleverna beskriva känslor som *glad, nyfiken, spänd, trött, nervös*.

Skriv orden synligt på tavlan och gör tillsammans en enkel ordkarta.

2. LÄSNING OCH ARBETE MED TEXTEN

Högläsning

Läs texten *Slut på sommarlovet* högt. Stanna upp vid viktiga händelser så eleverna får tid att reflektera. Om du vill kan du läsa stycket två gånger. Första gången utan stopp och andra gången med stopp för reflektion.

Stanna upp vid:

- När mamma kommer in och Lea börjar berätta om dagen.
- När Lea berättar om sin plats i klassrummet.
- När hon berättar om fruktstunden och lunchen.
- När hon berättar om namnskyltarna.

Par på tid

Ställ frågan: *Vad tror du Lea känner när hon berättar för mamma om sin första dag i skolan?*

Elev A pratar i 20 sekunder medan Elev B lyssnar. Byt roller. Avsluta med att några par delar sina tankar i helklass.

Samtalsfrågor

Variera mellan frågor på raderna, mellan raderna och bortom raderna. Lägg gärna till frågor som passar gruppen.

- Vad berättar Lea för sin mamma?
- Vem sitter Lea bredvid i klassrummet?
- Vad gjorde klassen under dagen?
- Hur tror du Lea kände sig när hon låg och väntade på mamma?
- Varför tror du mamma ville höra om dagen?
- Hur känns det att berätta om något man har upplevt?
- Vad tycker du är roligast den första skoldagen?

Elevfrågor till texten (sidan 17)

Läs frågorna på sidan 17 högt för klassen. Skriv gärna upp elevernas svar på tavlan. Läs svaren tillsammans i kör.

Ord och begrepp (sidan 17)

När eleverna dragit streck till varje ord kan de läsa orden för varandra i par.

Låt eleverna säga meningar med orden och skriv upp några exempel på tavlan.

3. BOKSTAVSARBETE OCH SPRÅKLÄRA

Sidan 18

Visa på tavlan hur bokstaven S formas.

Fråga eleverna vad de tycker att bokstaven ser ut som.

Ljuda bokstaven medan ni skriver den i luften.

De skriver sedan i sin bok eller på linjerade kopieringsblad (s. 123–126).

Bokstavs jakt

Berätta att eleverna nu arbetar med bokstaven S.

Lyssna tillsammans i ord som sol, stol, sax, sand och simma.

Låt eleverna komma på egna S-ord och lägga dem i bokstavslådan.

Låt dem leta efter saker med S i klassrummet eller i sina böcker. Skriv eller rita orden på kort till bokstavslådan.

Sidan 19

I Övningen *Dra streck från S till bilder där du hör S* kan du uppmuntra eleverna att ljuda när de hittar ord med S samtidigt som de drar ett streck.

Låt eleverna arbeta med *Var i ordet hör du S?* Ta sedan ett ord i taget och be dem resa sig när de hör S först orden.

Sidan 20

Innan eleverna arbetar med *Skriv av meningarna*, skriv gärna några meningar utan stor bokstav och punkt. Låtsas att du är nöjd med meningen och fråga om eleverna vad de tänker. Är meningen helt rätt? Låt någon elev sätta ut punkt och stor bokstav. Prata om varför det är viktigt att markera stor bokstav och punkt.

Låt gärna eleverna läsa meningarna från *Skriv av meningarna* för varandra i par.

Sidan 21

Låt eleverna arbeta med *Läs, skriv och läs* på egen hand.

Eleverna arbetar sedan i par. En elev läser ordet (till exempel orm) och kompisen läser hela meningen (Jag ser en orm). De turas om så båda eleverna från läsa alla ord och alla meningarna.

4. EFTERARBETE OCH DISKUSSION

Repetition (sidan 22)

Låt eleverna arbeta självständigt med uppgifterna. Låt dem sedan jämföra sina svar i par.

Låt eleverna räkna hur många S de hittat vid övningen Ringa in alla S. Har alla hittat lika många?

Gå gärna tillbaka till Ord och förklaringar. Låt eleverna turas om att förklara orden tillsammans i klassen.

Kreativ uppgift

Säkerställ att eleverna förstår vad först, sedan och till sist innebär i en berättelse är innan de arbetar med *Rita, skriv och berätta* (sidan 23)

Extra: Prata tillsammans om vad de gjorde i skolan första dagen. Skriv upp elevernas minnen. Sortera sedan dem tillsammans efter strukturen *Först ... Sedan ... Till sist ...*

Reflektion

Avsluta med ett samtal om skolstart och trygghet.

- Hur känns det att börja i en ny klass?
- Vad kan man göra för att alla ska känna sig trygga?
- Vilket minne har du från din första skoldag?

Skriv elevernas tankar på tavlan. Prata om att det är vanligt att känna både förväntan och nervositet.

Bokstavslådan

Öppna bokstavslådan tillsammans och läs orden högt.

Prata om var i orden bokstaven hörs, i början, inuti eller slutet.

Gör en gemensam **bokstavsaffisch** som visar veckans ord och sätt på väggen.